

Brusel 17. února 2022
(OR. en)

6316/22

LIMITE

COPS 68	PROCIV 16
POLMIL 33	ESPACE 11
EUMC 50	POLMAR 17
CIVCOM 21	MARE 17
CFSP/PESC 171	COMAR 15
CSDP/PSDC 70	COMPET 97
RELEX 196	IND 41
JAI 202	RECH 89
HYBRID 15	COTER 44
DISINFO 11	POLGEN 21
CYBER 53	

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Příjemce:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generální tajemník Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2022) 61 final
Předmět:	SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ Plán pro technologie s kritickým významem pro obranu a bezpečnost

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2022) 61 final.

Příloha: COM(2022) 61 final

Ve Štrasburku dne 15.2.2022
COM(2022) 61 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Plán pro technologie s kritickým významem pro obranu a bezpečnost

1. Úvod

Evropa musí zůstat na špičce technologického rozvoje, aby si udržela svou prosperitu, bezpečnost a způsob života. Nové technologie transformují odvětví bezpečnosti a obrany rychleji než kdykoli v minulosti a stírají hranice mezi civilní a vojenskou oblastí. Především digitální technologie ovlivňují zavedenou rovnováhu sil v globálním bezpečnostním prostředí. Je proto nezbytné zajistit, aby evropské odvětví bezpečnosti a obrany po technologické stránce odpovídalo požadavkům, které jsou na něj v současné době kladeny.

Stále častěji dochází k tomu, že technologie, které mají kritický význam pro bezpečnost a obranu, pocházejí z civilní oblasti a používají kritické komponenty dvojího užití. V zájmu urychlení inovací napříč oblastmi a v zájmu podpory technologické suverenity v odvětví bezpečnosti a obrany je zapotřebí zlepšit interakci mezi civilními a obrannými výzkumnými a inovačními komunitami. EU má díky svým dlouhodobým odborným znalostem v oblasti civilního technologického rozvoje a novým nástrojům pro spolupráci v oblasti obrany¹ dobré předpoklady k tomu, aby se ujala vedoucí úlohy. Musí však účinněji využívat zdroje a být připravena chopit se možností, které nabízí dvojí užití, při současném dodržování základních hodnot EU. Musí také snížit strategické závislosti a omezit zranitelná místa hodnotových a dodavatelských řetězců spojených s těmito technologiemi.

Roztříštěnost evropských schopností v oblasti bezpečnosti a obrany vedla k hospodářské neefektivitě, snížení operační kapacity a zvýšení strategických závislostí. Probíhající revoluce v oblasti bezpečnostních a obranných technologií a nové nástroje EU pro spolupráci v oblasti obrany poskytují EU příležitost vyhnout se chybám z minulosti, stavět na svých stávajících kapacitách a zachovat si hospodářskou prosperitu a bezpečnost. **Budoucí evropské bezpečnostní a obranné technologické a inovační prostředí by mělo být od samého počátku rozvíjeno v rámci pro spolupráci uvnitř EU.**

Předsedkyně Ursula von der Leyenová ve svém projevu o stavu Unie v roce 2021² uznala, že i když práce na rozvoji evropského obranného ekosystému již začala, je potřeba vytvořit evropskou obrannou unii. Strategický kompas pro bezpečnost a obranu EU (dále jen „Strategický kompas“), který má být přijat členskými státy v březnu 2022, vymezí společnou strategickou vizi pro příští desetiletí a stanoví, jakým způsobem EU posílí svou schopnost jednat a reagovat na různé krize a výzvy, chránit své zájmy a občany, investovat a inovovat za účelem společného rozvoje nezbytných schopností a technologií a prohlubovat partnerství založená na hodnotách a zájmech EU.

Tento plán pro technologie s kritickým významem pro bezpečnost a obranu se předkládá jako odpověď na žádost o navržení postupu k posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací a ke snížení strategických závislostí EU v oblasti technologií a hodnotových řetězců s kritickým významem pro bezpečnost a obranu, kterou vyslovila Evropská rada na svém zasedání ve dnech

¹ Evropský obranný fond (ERF), koordinovaný každoroční přezkum v oblasti obrany (CARD) a stálá strukturovaná spolupráce v oblasti obrany (PESCO).

² [Projev předsedkyně Komise von der Leyenové o stavu Unie z roku 2021](#)

25. a 26. února 2021³. Plán bude předložen na neformálním summitu v Paříži ve dnech 10. a 11. března 2022 a bude podkladem pro Strategický kompas. Plán navrhuje pro EU a členské státy postup, kterým by bylo možné společně dosáhnout výše uvedeného cíle, a to zejména:

- identifikovat technologie, které mají kritický význam pro bezpečnost a obranu EU, a posílit je prostřednictvím evropských programů (pro výzkum, technologický rozvoj a inovace),
- zajistit, aby byly aspekty obrany lépe zohledňovány v civilních evropských programech výzkumu, technologického rozvoje a inovací a v průmyslových a obchodních politikách a aby bylo v programech výzkumu, technologického rozvoje a inovací pro oblast obrany rovněž lépe zohledněno možné civilní využití technologií,
- od samého počátku podporovat celounijní strategický a koordinovaný přístup k technologiím s kritickým významem pro bezpečnost a obranu s cílem co nejlépe využívat programy EU a členských států v oblasti výzkumu, technologického rozvoje a inovací, dosáhnout součinnosti mezi civilními a obrannými komunitami v oblasti výzkumu, technologického rozvoje a inovací a zmírnit strategické závislosti na vnějších zdrojích a
- zajistit co největší koordinaci s dalšími podobně smýšlejícími partnery, jako jsou Spojené státy a Organizace Severoatlantické smlouvy (NATO), za vzájemně výhodných podmínek.

2. Kritické technologie a strategické závislosti v oblasti bezpečnosti a obrany

Aktualizace „Nové průmyslové strategie 2020: Budování silnějšího jednotného trhu pro oživení Evropy (dále jen „aktualizovaná průmyslová strategie“)⁴ z května 2021 potvrzuje, že vedoucí postavení v oblasti technologií zůstává klíčovou hnací silou konkurenceschopnosti a inovací EU, zejména pokud jde o tzv. „kritické technologie“⁵. Zdůrazňuje rovněž význam určení a zmírnění strategických závislostí v „citlivých ekosystémech“, včetně ekosystémů „lokální/sociální ekonomiky a civilní bezpečnosti“ a „leteckého a obranného průmyslu“ pro zajištění odolnosti EU.

Akční plán Komise pro synergie mezi civilním, obranným a kosmickým průmyslem (dále jen „akční plán pro synergie“)⁶ z února 2021 uznává rostoucí význam přelomových a základních technologií pocházejících z civilní oblasti pro budoucí bezpečnost a obranu Evropy a potřebu podporovat vzájemné obohacování a synergie mezi civilními a obrannými technologiemi. Jako výchozí bod stanoví několik klíčových opatření na podporu výměny informací a spolupráce mezi civilními a obrannými komunitami s využitím programů a nástrojů EU v oblasti výzkumu, technologického rozvoje a inovací.

2.1 Zvláštní rysy odvětví bezpečnosti a obrany

Obranný průmysl EU má různorodou strukturu, která zahrnuje velké nadnárodní společnosti i malé až střední aktéry. Poptávka vychází téměř výhradně od vlád členských států, které rovněž

³ [Prohlášení členů Evropské rady ze dne 26. února 2021](#)

⁴ [COM\(2021\) 350 final](#)

⁵ Komise v rámci své práce na Observatoři EU pro kritické technologie právě definuje „kritičnost“ pro účely kosmického, obranného a souvisejícího civilního sektoru (včetně bezpečnosti).

⁶ [COM\(2021\) 70 final](#)

kontrolují veškeré nákupy produktů a technologií pro obranné účely i jejich vývoz. Rozdílné vnitrostátní požadavky a vnitrostátní veřejné výdaje a investice nadále tříští trh EU v oblasti obrany, což někdy ohrožuje interoperabilitu mezi vnitrostátními ozbrojenými silami členských států. Odvětví obrany se tedy neřídí běžnými pravidly a obchodními modely, jimiž se řídí tradičnější trhy, a má tudíž omezený prostor pro ovlivňování souvisejících investic a tržních rozhodnutí. Pro průmysl je proto obtížné realizovat v oblasti obrany významné samofinancované projekty výzkumu, technologického rozvoje a inovací.

Bezpečnostní průmysl EU čelí podobným výzvám, neboť trhy jsou rovněž převážně vnitrostátní, ale ještě roztržitější. Zákazníci jsou různorodí (např. policie, agentury vnitřní bezpečnosti, celní agentury, pohraniční orgány, soukromé bezpečnostní služby), činnosti probíhají na různých úrovních (místní, regionální, celostátní) a organizace se v jednotlivých členských státech liší. **Komise předloží v roce 2022 studii o bezpečnostním trhu EU, která umožní podrobněji nahlédnout do tohoto komplexního odvětví.** Kromě toho útvary Komise v první polovině roku 2022 shrnou návrhy na podporu přijetí přístupů založených na schopnostech, které by měly být uplatňovány napříč bezpečnostním odvětvím. Tyto návrhy posílí včasnou a do budoucna zaměřenou identifikaci potřeb a řešení v oblasti bezpečnosti a prosazování práva.

Vesmír a kybernetická oblast jsou pro odvětví bezpečnosti a obrany strategickými oblastmi, z nichž často čerpají. Kosmické odvětví s nimi sdílí mnoho specifických rysů, např. malý objem trhu a omezený pákový efekt na soukromý trh s komponenty. Odolnost kosmických programů a hodnotových řetězců pro kosmické odvětví má pro cíle EU v oblasti bezpečnosti a obrany zásadní význam. Kybernetická oblast rovněž hraje stále důležitější úlohu napříč obrannými schopnostmi, což vyžaduje pozornost a investice. Vzhledem k rychle narůstajícímu počtu kybernetických útoků zaměřených na civilní i obranná aktiva a sítě a vzhledem k rostoucí úloze civilního sektoru v kybernetických inovacích a standardizaci jsou zapotřebí užší vazby mezi kybernetickou bezpečností a kybernetickou obranou. V příspěvku Komise k evropské obraně v souvislosti se Strategickým kompasem (dále jen „sdělení o obraně“), který je součástí tohoto obranného balíčku, jsou proto obsažena další opatření pro obě tato odvětví.

2.2 Mapování kritických technologií a strategických závislostí v oblasti bezpečnosti a obrany

Aktualizovaná průmyslová strategie rozsáhle zmapovala a analyzovala strategické závislosti a schopnosti EU na základě prvního kola hloubkových přezkumů citlivých ekosystémů⁷. I když tato práce poskytla základ pro politická opatření na podporu lepší odolnosti EU, dospěla rovněž k závěru, že je třeba dále usilovat o lepší pochopení strategických závislostí EU, jejich možného vývoje a možného vzniku dalších zranitelných míst. Právě tím se zabývá druhé kolo hloubkových přezkumů citlivých ekosystémů a monitorovací systém Observatoře pro kritické technologie (dále jen „Observatoř“), viz oddíl 2.3.

Útvary Komise začaly pracovat na hloubkových přezkumech oblastí obranných a bezpečnostních technologií, včetně oblasti kybernetické bezpečnosti, aby podpořily aktualizovanou průmyslovou strategii a rozvoj Observatoře. V případě obranných technologií byly zatím provedeny dvě

⁷ [SWD\(2021\) 352 final](#)

předběžné případové studie, které se týkaly sektorů autonomních systémů a polovodičů, tedy dvou sektorů, které byly vzhledem k jejich průřezovému významu pro vojenské schopnosti v různých oblastech považovány za reprezentativní vzorek, viz rámeček 1. Cílem bylo určit společné vzorce mezi těmito dvěma sektory obranných technologií, zejména pokud jde o příčiny závislostí a souvisejících rizik, a navrhnout první způsoby jejich zmírnění.

Případové studie potvrzují, že odvětví obrany obecně sdílí stejné strategické závislosti a zranitelnosti jako jiné citlivé ekosystémy, zejména pokud jde o technologickou propast, (kritické) suroviny, dovednosti, nízké investice do výzkumu, technologického rozvoje a inovací a extrateritoriální předpisy zemí mimo EU. Ukazují také, že zranitelnost tohoto odvětví je obecně zhoršena strategickou a citlivou povahou jeho činností (např. vyššími standardy pro bezpečnost informací a bezpečnost dodávek) a relativně okrajovou velikostí jeho trhu.

Případové studie dále ukazují, že někteří globální konkurenti EU přijímají více ofenzivních a obranných opatření na podporu kritických technologií a řešení strategických závislostí než doposud činila EU. Například systematictěji propojují aspekty národní obrany s rozvojem civilních technologií, výrazně investují do svého domácího výzkumu, vývoje a inovací a průmyslové kapacity, přitahují externí investory a někdy využívají agresivní strategie převzetí podniků ve třetích zemích. Chrání rovněž své vlastní průmyslové odborné znalosti a vliv tím, že využívají vzájemné závislosti nebo přísné extrateritoriální předpisy k omezení přístupu třetích zemí k technologiím.

I když EU má k posílení své průmyslové kapacity v souladu s pravidly EU vlastní nástroje, omezuje ji stále značně roztržitá poptávka na obranném trhu EU, historicky přísné oddělení civilního a obranného výzkumu a inovací na úrovni EU a komparativně nedostatečné investice členských států do evropské technologické a průmyslové základny obrany. Kolektivní výdaje členských států na inovace v oblasti obrany (2,5 miliardy EUR, tj. 1,2 % výdajů na obranu) totiž nadále zaostávají za patnáctiletým cílem Evropské obranné agentury ve výši 2 %.

Tržní síly vytvořily situaci, kdy žádná země nedokáže dosáhnout plné technologické suverenity v technologické oblasti a souběžně s tím probíhá celosvětový závod o vedoucí postavení v oblasti technologií a souvisejících hospodářských a vojenských výhod. Pokud EU nepřijme žádná opatření, mohlo by to zhoršit její stávající strategické závislosti a vést ke vzniku nových. Aby si udržela vedoucí postavení v oblasti kritických technologií a určila a zmírnila strategické závislosti v oblasti bezpečnosti a obrany, potřebuje strukturovaný přístup. Cílem tohoto plánu je poskytnout takový přístup, který by měl být začleněn do Strategického kompasu EU.

Rámeček 1: Případové studie – Autonomní systémy a polovodiče pro obranu

Komise při své analýze autonomních systémů pro obranu věnovala zvláštní pozornost umělé inteligenci a strojovému učení, určila relevantní kritické technologie a vymezila čtyři hlavní oblasti, v nichž EU zaostává, konkrétně: dovednosti, data, hardware a testování. Možná opatření k řešení zjištěných problémů by vycházela ze stávající strategie EU pro umělou inteligenci⁸ a souvisejících politických iniciativ i z vnitrostátních strategií členských států v

⁸ [COM\(2018\) 237 final](#)

oblasti umělé inteligence. Jedná se např. o činnosti v oblasti výzkumu, technologického rozvoje a inovací (např. větší dostupnost dat a odborná příprava v oblasti umělé inteligence, propojení s evropskou iniciativou pro procesory), infrastruktury (např. kapacita cloud computingu pro obranné účely, domácí testovací zařízení) a ochrany stávajících kritických aktiv (např. prověřování přímých zahraničních investic).

Analytická práce týkající se polovodičů pro účely obrany zdůraznila všudypřítomnost polovodičů v obranném vybavení a stávající a budoucí závislosti způsobené zejména nedostatkem domácích kapacit (továren na výrobu polovodičů) EU pro nejpokročilejší technologie. Komise zahrnuje zmírňující opatření do návrhu evropského aktu o čipech přijatého dne 8. února 2022⁹, jehož cílem je vytvořit nejmodernější evropský čipový ekosystém pro zlepšení schopností EU v této oblasti, a tedy pro řešení potřeb obrany.

2.3 *Observatoř pro kritické technologie*

Částečnou vinu za některé ze stávajících strategických závislostí EU na třetích zemích (např. v případě dálkově řízených systémů nebo polovodičů) nese nedostatečná prognóza budoucího významu technologií. EU potřebuje strukturovanější prognózu a strategické úvahy o technologiích s kritickým významem pro bezpečnost a obranu, aby bylo možné určit prioritní oblasti pro podporu výzkumu a inovací, snížit stávající strategické závislosti a zabránit vzniku nových.

K úvahám v této oblasti přispěje Observatoř pro kritické technologie, kterou v současné době zřizuje Komise v souladu s akčním plánem pro synergie (opatření č. 4). Pracovní metody Observatoře zohlední další podobné iniciativy, aby se zabránilo zdvojení činností¹⁰. Bude tak možné doladit seznam kritických technologií z akčního plánu pro synergie tak, aby odrážel vyvíjející se technologické prostředí a potřeby v oblasti schopností.

Observatoř bude určovat, monitorovat a posuzovat kritické technologie pro kosmický, obranný a související civilní sektor, jejich potenciální využití a související hodnotové a dodavatelské řetězce. Bude rovněž určovat, monitorovat a analyzovat stávající a předvídatelné technologické nedostatky, základní příčiny strategických závislostí a zranitelná místa.

Bude nezbytné dohodnout se s členskými státy na smysluplné úrovni podrobností, které se budou projednávat na úrovni EU, a na potřebě sdílet příslušné údaje mezi členskými státy a s Komisí. V Observatoři bude zřízena specializovaná skupina odborníků, která bude zprostředkovávat výměnu informací s členskými státy a jejich projednávání v utajovaném prostředí. Jejím prostřednictvím se bude jednat i o nových a přelomových technologiích, aby se zabránilo vzniku nových závislostí v bezpečnostním, obranném a kosmickém průmyslu. Do jednání bude zapojen i vysoký představitel a jeho útvar.

⁹ [COM\(2022\) 45 final](#)

¹⁰ Například podpora a nástroje pokročilých technologií pro průmysl (ATI), monitorování kritických vesmírných technologií, zastřešující strategický plán výzkumu (OSRA), technologické stavební bloky (TBB) a klíčové strategické činnosti Evropské obranné agentury (EDA).

Komise na základě údajů, které jí poskytne Observatoř, předloží členským státům do konce roku 2022 a poté každé dva roky utajovanou zprávu o kritických technologiích a rizicích spojených se strategickými závislostmi ovlivňujícími oblasti bezpečnosti, vesmíru a obrany. Komise na základě těchto zpráv připraví technologické plány, které budou zahrnovat zmírňující opatření na podporu výzkumu, technologického rozvoje a inovací a snížení strategických závislostí ovlivňujících bezpečnost a obranu.

Jakmile bude Observatoř plně fungovat, mohl by být rozsah její činnosti rozšířen na další odvětví, jak je uvedeno v aktualizované průmyslové strategii.

Další postup:

- V roce 2022 zřídí Komise skupinu odborníků, aby si mohla s členskými státy snadněji vyměňovat informace o kritických technologiích a hodnotových a dodavatelských řetězcích. Tato skupina bude součástí Observatoře pro kritické technologie v obranném odvětví, kosmickém odvětví a v souvisejících civilních odvětvích. Cílem by bylo:
 - vést s orgány členských států pravidelné konzultace vedoucí k vypracování utajované zprávy,
 - zajistit náležité nakládání s citlivými a utajovanými informacemi, které lze vyměňovat v rámci Observatoře pro kritické technologie, jakož i se souvisejícími zprávami a plány.
- Do poloviny roku 2022 předloží Komise studii o bezpečnostním trhu EU, která pomůže lépe porozumět specifickým rysům trhu v oblasti civilní bezpečnosti, podpořit identifikaci kritických technologií a strategických závislostí a podpořit nový přístup založený na schopnostech pro bezpečnost a další činnosti v oblasti výzkumu, technologického rozvoje a inovací.
- Do první poloviny roku 2022 předloží útvary Komise dokument, v němž shrnou návrhy, jimiž by bylo možné podpořit přijetí přístupů založených na schopnostech, které by pak bylo možné uplatnit napříč bezpečnostními odvětvími.

3. Podpora výzkumu, technologického rozvoje a inovací v oblasti kritických technologií pro bezpečnost a obranu

Technologické plány, které Komise vypracuje na základě Observatoří vypracovaných hodnocení, podpoří činnosti sahající od programování výzkumu, technologického rozvoje a inovací v oblasti kritických technologií až po rozvoj větších stěžejních iniciativ, které přispějí k posílení konkurenceschopnosti a odolnosti EU v odvětvích bezpečnosti a obrany. Pro dosažení těchto cílů bude nutné účinněji využívat dostupné finanční zdroje lepší koordinací stávajících programů a nástrojů EU a členských států v oblasti výzkumu, technologického rozvoje a inovací.

3.1 Překonání problémů, které souvisejí s tím, že v EU je výzkum, technologický rozvoj a inovace v civilní oblasti oddělen od výzkumu, technologického rozvoje a inovací v oblasti obrany

Komise se v rámci svého akčního plánu pro synergie (opatření 2) zavázala do roku 2022 posílit vnitřní koordinaci mezi programy a nástroji EU, viz rámeček 2, s cílem uvolnit obrovské přínosy

plynoucí ze synergií mezi civilním a obranným výzkumem, technologickým rozvojem a inovacemi pro hospodářský růst, jednotný trh a bezpečnost evropských občanů.

Přestože i v roce 2023 lze při dosahování tohoto cíle pokročit (např. lepším plánováním a synchronizací, vydáním pokynů pro řídicí orgány v členských státech atd.), některé překážky budou v krátkodobém a střednědobém horizontu obtížněji řešitelné a pravděpodobně budou vyžadovat zapojení dalších zúčastněných stran. Bude tomu tak především v případech, kdy základní právní akty programů a nástrojů EU obsahují praktická omezení. Například zatímco z Nástroje pro propojení Evropy a z evropských strukturálních a investičních fondů lze financovat i činnosti dvojího užití, program Horizont Evropa¹¹ se zaměřuje na civilní aplikace a v jeho nástrojích pro výzkum, technologický rozvoj a inovace neexistuje pro přímou podporu činností dvojího užití žádný rámec. Podobně i v úvěrové politice Evropské investiční banky stále existují omezení pro odvětví obrany.

Komise pro usnadnění výměny mezi civilními a obrannými komunitami, zejména v oblasti kritických technologií, připraví v roce 2023 přístup na podporu výzkumu, technologického rozvoje a inovací v oblasti dvojího užití na úrovni EU, který by měl být ve střednědobém až dlouhodobém horizontu plně proveden ve všech programech a nástrojích EU. Tato práce bude rovněž podkladem pro hodnocení příslušných odvětvových programů v polovině období, např. fondů, které se řídí nařízením o společných ustanoveních, včetně fondů pro připravenost na mimořádné situace v oblasti zdraví.

Rámeček 2: Programy a nástroje EU na podporu výzkumu, technologického rozvoje a inovací v oblasti kritických technologií důležitých pro bezpečnost a obranu a zavádění jejich infrastruktury v rámci víceletého finančního programu (2021–2027)

- v Evropském obranném fondu je na výzkum a vývoj v oblasti obrany vyčleněno 8 miliard EUR. 4–8 % rozpočtu Evropského obranného fondu na výzkum a vývoj, tedy až 100 milionů EUR ročně, bude přiděleno na přelomové technologie,
- v programu Horizont Evropa v rámci pilíře II „Globální výzvy a konkurenceschopnost evropského průmyslu“ je na výzkum a inovace v oblasti civilní bezpečnosti v rámci klastru „Civilní bezpečnost pro společnost“ přiděleno 1,6 miliardy EUR, zatímco kritické technologie jsou podporovány v rámci klastrů „Digitální oblast, průmysl a vesmír“, „Klima, energetika a mobilita“ a „Potraviny, biohospodářství, přírodní zdroje, zemědělství a životní prostředí“. Doplnkové činnosti jsou financovány v rámci pilíře I „Vynikající věda“, v rámci Evropské rady pro inovace (ERI) a Evropského inovačního a technologického institutu (EIT) v pilíři III „Inovativní Evropa“ i v rámci evropských partnerství, která sdružují a mobilizují zdroje s cílem zajistit vedoucí postavení EU v oblasti technologií a otevřenou strategickou autonomii v kritických oblastech,
- program Digitální Evropa bude podporovat činnosti související se zaváděním kritických technologií v prioritních oblastech kybernetické bezpečnosti, umělé inteligence a superpočítač,
- Evropské průmyslové, technologické a výzkumné centrum kompetencí pro kybernetickou

¹¹ Pojmem „Horizont Evropa“ se v tomto dokumentu odkazuje na zvláštní program, kterým se provádí program Horizont Evropa a Evropský inovační a technologický institut, přičemž činnosti prováděné v rámci těchto programů se zaměřují výhradně na civilní využití.

bezpečnost a síť koordinačních center přijmou v roce 2022 strategickou agendu investic do kybernetické oblasti, která bude přispívat k Horizontu Evropa a programu Digitální Evropa. Synergie mezi civilními a obrannými technologiemi a aplikacemi dvojího užití bude možné v souladu s platnými pravidly využívat prostřednictvím vazeb s Evropským obranným fondem,

- na podporu evropské technologické a průmyslové základny obrany lze využít evropské strukturální a investiční fondy (zejména Evropský fond pro regionální rozvoj a Evropský sociální fond+),
- mezi další relevantní programy, fondy a nástroje EU patří Kosmický program, Nástroj pro propojení Evropy, Program InvestEU, Nástroj pro oživení a odolnost (RRF), program LIFE, partnerství veřejného a soukromého sektoru a nástroje kombinování zdrojů financování.

3.2 Propojení unijních a vnitrostátních programů a nástrojů na podporu výzkumu, technologického rozvoje a inovací v oblasti technologií s kritickým významem pro bezpečnost a obranu

Přestože programy a nástroje EU poskytují na činnosti v oblasti výzkumu, technologického rozvoje a inovací v oblasti bezpečnosti a obrany v EU značné finanční prostředky, většinu těchto činností dosud financují členské státy a roztržičnost trhů v oblasti bezpečnosti a obrany zůstává vážným problémem. V důsledku toho bude dosažení technologické suverenity v některých kritických technologických oblastech a zmírnění strategických závislostí v jiných oblastech vyžadovat koordinaci na úrovni EU.

Členské státy se vyzývají, aby se ve Strategickém kompasu zavázaly, že ve spolupráci s Komisí vypracují celounijní strategický koordinovaný přístup k technologiím s kritickým významem pro bezpečnost a obranu, který by se uplatňoval od samého počátku a plně respektoval rozmanitost a složitost správy unijních a vnitrostátních programů a nástrojů. Tento přístup by rovněž zohlednil další koordinační struktury, jako je nové Inovační centrum EU pro vnitřní bezpečnost, jemuž předsedá Stálý výbor pro operativní spolupráci v oblasti vnitřní bezpečnosti (COSI), a nové Inovační centrum EU pro obranu, které má zřídit Evropská obranná agentura.

Tento přístup by jako výchozí bod pro jednání mezi orgány členských států a Komisí využíval utajované zprávy o kritických technologiích a technologické plány vypracované Komisí. Cílem by bylo na základě technologických plánů určit ty oblasti, v nichž je přijetí opatření nejnaléhavější, a mobilizovat programy, nástroje a politiky EU a členských států ke koordinovanému řešení zjištěných problémů v souladu s pravidly EU pro státní podporu. Tím by se zajistilo, že investice budou zaměřeny na ty oblasti, které jsou pro bezpečnost občanů EU nejdůležitější. Priority by byly pravidelně aktualizovány, aby se zajistilo, že budou i nadále relevantní a že se finanční prostředky vynakládají efektivně.

Komise bude spolupracovat s členskými státy na určení nejlepšího mechanismu pro usnadnění této koordinační činnosti (např. prostřednictvím odborné skupiny Observatoře).

3.3 Podpora inovací a podnikání v oblasti bezpečnosti a obrany – vytvoření Programu EU pro inovace v oblasti obrany

EU musí lépe využívat plný potenciál své inovační komunity na podporu bezpečnosti a obrany. Bude proto muset pomoci netradičním aktérům a stávajícím inovativním začínajícím podnikům a malým a středním podnikům v obou odvětvích při překonávání velkých technologických, administrativních a regulačních překážek a překážek vstupu na trh, při dodržování náročných bezpečnostních norem a při přístupu k financování. Obranný trh je často strukturován kolem několika velkých subjektů podporovaných řadou specializovaných malých a středních podniků, které mají na tento trh omezený přímý přístup. Proto může být pro inovativní malé a střední podniky působící v oblasti obrany obtížné získat přístup k finančním prostředkům, což může zvýšit pravděpodobnost, že se obrátí na zahraniční investory nebo se na ně zahraniční investoři zaměří. Situace je obdobná v případě inovativních malých a středních podniků v odvětví bezpečnosti, které při oslovování potenciálních zákazníků ebo při přístupu k financování na míru čelí podobným výzvám¹².

Komise podporuje inovativní začínající podniky a malé a střední podniky v oblasti bezpečnosti v rámci programu Horizont 2020, kde přidělené finanční prostředky a celková míra úspěšnosti v rámci společenské výzvy 7 „Civilní bezpečnost pro společnost“ byla u malých inovátorů nadprůměrná. Zatímco tato podpora bude pokračovat i v rámci programu Horizont Evropa, začínající podniky a malé a střední podniky působící v oblasti bezpečnosti budou k urychlení cesty na trh stále potřebovat dodatečnou individualizovanou podporu. Zvážení nových nástrojů pro inovace dvojího užití by mohlo pomoci zvýšit jejich výrobní kapacitu, konkurenceschopnost a udržitelnost.

Komise začala s podobnou činností v rámci Evropského obranného fondu s cílem vytvořit pro oblast obrany a inovací dvojího užití soubor nástrojů, který by se vztahoval na úroveň technologické připravenosti 1–9¹³. V současné době se pracuje na těchto nástrojích zahrnujících obranu, nové technologie a dvojí užití:

- a) *Inovace v oblasti obrany prostřednictvím Evropského obranného fondu* – zvažují se zvláštní akce, které by lépe podpořily projekty týkající se přelomových technologií a inovativních řešení pro obranu zaměřených na budoucnost, především by podpořily účast inovativních malých a středních podniků, inovativních laboratoří a organizací pro výzkum a technologie. Tyto akce by mohly mít různou podobu, mohlo by se jednat např. o odborné poradenství pro podniky (pracovní plán na rok 2021); technologické výzvy (2022), hackathony nebo ceny (2023 nebo později). Akce budou vycházet také z relevantních zkušeností Evropské rady pro inovace a mohou být provázány s novou iniciativou CASSINI pro obranu.
- b) *Nástroj kombinující investice do obrany v rámci Programu InvestEU* – vytvoření takového nástroje by Komisi umožnilo poskytovat záruky na investice do inovačních nebo

¹² [Výzvy a příležitosti pro malé a střední podniky a začínající podniky v oblasti výzkumu a inovací v oblasti bezpečnosti v EU](#), virtuální akce CERIS, 30. dubna 2021

¹³ Od roku 2014 EU v rámci svých programů a nástrojů v oblasti výzkumu, technologického rozvoje a inovací v široké míře používá stupnici úrovně technologické připravenosti. Stupnice rozlišuje devět úrovní technologické zralosti, od základního výzkumu na stupni 1 po konečný produkt schopný vstupu na trh na stupni 9. Vzhledem k tomu, že použití a tedy potenciálně dvojí užití určité technologie se projeví na stupních 5 až 6, lze mít za to, že na stupních 1 až 4 je technologie „neutrální“.

strategických malých a středních podniků v oblasti obrany uskutečněné v celé EU prostřednictvím finančních zprostředkovatelů. Omezily by se tak problémy související s omezeným přístupem malých a středních podniků, které rozvíjejí slibné technologie pro evropskou obranu, k finančním prostředkům, a zároveň by se poskytl důvěryhodný kapitál a zabránilo by se nepřátelskému přebírání podniků subjekty ze třetích stran. Lepší přístup inovativních malých a středních podniků a podniků se střední tržní kapitalizací k financování vlastním kapitálem by podpořilo jejich růst a v konečném důsledku prospělo inovativnosti evropské technologické a průmyslové základny obrany. Komise rovněž posoudí, zda jsou na podporu klíčových tržních aktérů v hodnotovém řetězci zapotřebí další nástroje.

- c) *CASSINI pro obranu* – tato iniciativa by byla inspirována stávající iniciativou CASSINI na podporu malých a středních podniků a začínajících podniků v kosmickém průmyslu. Poskytovala by jim služby jako: rozvoj podnikání a sítí (např. navazování kontaktů, urychlování realizace podnikatelských záměrů), ceny a soutěže (včetně hackathonů, mentorování atd.), které by doplnily výše uvedený nástroj pro kombinování investic do obrany.
- d) *Inovační inkubátor* – Komise v roce 2022 zřídí inovační inkubátor na podporu rozvoje nových technologií a formování inovací dvojího užití v souladu s akčním plánem pro synergie (opatření 6), který by mohl hrát důležitou úlohu při překlenutí propasti mezi civilními a obrannými programy v oblasti výzkumu, technologického rozvoje a inovací. Inkubátor by systematicky analyzoval výsledky technologického rozvoje v rané fázi a informoval by příslušné útvary Komise a členských států o projektech a/nebo technologiích s potenciálem pro využití v oblasti bezpečnosti, vesmíru nebo obrany. Komise by posoudila, jak by tyto vybrané projekty mohly být nasměřovány k dalším možnostem financování, jako je režim financování transformace Evropské rady pro inovace nebo Evropský obranný fond.
- e) *Podpora inovačních sítí* – přeshraniční síť pro inovace v oblasti obrany by mohly hrát úlohu zprostředkovatelů inovací a motivovat k tomu, aby projekty prováděné na základě spolupráce začleňovaly inovativní řešení. Technologický skauting by odhalil a identifikoval nová inovativní řešení a technologie s potenciálními přínosy pro obranné aplikace. Výzkumná střediska a technické zkušebny by pak testovaly relevantnost těchto technologií z civilní oblasti a vyměňovaly by si osvědčené postupy. Evropská obranná agentura by byla klíčovým partnerem Komise pro provádění další části opatření č. 6 v rámci akčního plánu pro synergie.

Komise určí, jak propojit tento soubor nástrojů s nástroji na podporu inovací v oblasti bezpečnosti (např. Horizont Evropa) nebo kybernetické bezpečnosti (např. síť národních koordinačních center pro kybernetickou bezpečnost ve spolupráci s evropskými centry pro digitální inovace).

Silné stránky, jimiž se Komise a Evropská obranná agentura doplňují, by měly být sloučeny do „**Programu EU pro inovace v oblasti obrany**“. V tomto programu bude Komise na základě svých zkušeností s plněním rozpočtu EU na podporu výzkumu, technologického rozvoje a inovací v oblasti obrany, civilního a dvojího užití hrát ústřední úlohu při podněcování inovací pro evropskou technologickou a průmyslovou základnu obrany. Vzhledem ke svým odborným znalostem v oblasti obrany, včetně sdružování nově vznikajících a přelomových technologií a

požadavků na vojenské schopnosti, bude Evropská obranná agentura dále propojovat a podporovat úsilí členských států prostřednictvím svého inovačního centra pro obranu. Komise a Evropská obranná agentura úzkou spoluprací a součinností urychlí inovace v oblasti bezpečnosti a obrany ve prospěch EU a jejích členských států.

3.4 Dovednosti

Nedostatek dovedností a nedostatek pracovních sil, zejména kvalifikovaných zaměstnanců se zkušenostmi v oblasti přírodních věd, technologií, inženýrství a matematiky, jsou hlavními výzvami pro obranný a bezpečnostní průmysl, který je na nich silně závislý stejně jako mnohá jiná odvětví špičkových technologií. Vzhledem k rychlému vývoji technologií a hrozeb je důležité, aby průmysl více oslovil nové a mladé výzkumné pracovníky a podnikatele, včetně žen, a zaujal inkluzivní a otevřený přístup ke všem talentům, dovednostem a dostupným pracovním silám.

V listopadu 2020 Komise zahájila Pakt pro dovednosti první vlnou partnerství v oblasti dovedností ve třech klíčových průmyslových ekosystémech mikroelektroniky, automobilového průmyslu a leteckého a obranného průmyslu. Členové paktu (průmysl, univerzity a subjekty poskytující odbornou přípravu, sociální partneři) se zavázali, že do roku 2030 zajistí nepřetržitou a udržitelnou nabídku dovedností v nejpotřebnějších oblastech zvýšením kvalifikace 200 000 zaměstnanců a rekvalifikací 300 000 osob vynaložením veřejných a soukromých investic ve výši 1 miliardy EUR.

Další postup:

- Komise vyzývá členské státy, aby se ve Strategickém kompasu zavázaly od samého počátku k rozvoji celounijního strategického koordinovaného přístupu k technologiím, které mají kritický význam pro bezpečnost a obranu.
- V roce 2023 Komise přezkoumá stávající nástroje EU a navrhne další způsoby podpory výzkumu, technologického rozvoje a inovací dvojího užití na úrovni EU.
- Komise pro podporu inovací a podnikání v oblasti technologií s kritickým významem pro bezpečnost a obranu použije tyto nástroje: a) zvláštní akce Evropského obranného fondu; b) nový nástroj kombinující investice do obrany v rámci InvestEU; c) novou iniciativu CASSINI pro obranu; d) v roce 2022 nový inovační inkubátor pro nové technologie a inovace dvojího užití a e) větší podporu inovativních sítí.
- Komise společně s Evropskou obrannou agenturou a Evropským inovačním centrem pro obranu zřídí Program EU pro inovace v oblasti obrany s cílem urychlit inovace v oblasti bezpečnosti a obrany pro EU a její členské státy.

4. Snížení strategických závislostí u kritických technologií a u hodnotových řetězců v oblasti bezpečnosti a obrany

EU má nad rámec svých programů a nástrojů v oblasti výzkumu, technologického rozvoje a inovací několik politických nástrojů, které mohou přispět ke snížení jejich strategických závislostí u kritických technologií a u hodnotových řetězců v odvětví bezpečnosti a obrany. Tyto nástroje přispívají k posílení průmyslové kapacity, konkurenceschopnosti, technologické

suverenity a odolnosti EU, ale také k ochraně současného a budoucího technologického rozvoje a schopností.

Komise bude při provádění a přezkumu stávajících nebo při navrhování nových průmyslových a obchodních nástrojů EU na základě práce Observatoře pro kritické technologie a v rámci aktualizované průmyslové strategie systematicky posuzovat hlediska bezpečnosti a obrany, aby zajistila, že dané nástroje odpovídají příslušným požadavkům.

- *Průmyslové aliance* – průmyslové aliance zapojují širokou škálu partnerů (např. veřejné a soukromé subjekty, občanskou společnost) do společných opatření týkajících se klíčových cílů politiky EU v konkrétních odvětvích nebo hodnotových řetězcích. Jsou založeny na zásadách otevřenosti, transparentnosti, rozmanitosti a inkluzivnosti a fungují v plném souladu s pravidly hospodářské soutěže. Průmyslové aliance mohou ve vhodných případech zahrnovat zvláštní pracovní postupy s cílem snížit strategické závislosti v oblasti bezpečnosti a obrany. Uvažuje se o tom v případě Evropské aliance pro průmyslová data, edge a cloud a v Průmyslové alianci pro procesory a polovodičové technologie.
- *Významné projekty společného evropského zájmu* – významné projekty společného evropského zájmu jsou iniciovány členskými státy a podléhají pravidlům EU pro státní podporu. Jsou navrženy tak, aby spojily znalosti, odborné znalosti, finanční zdroje a hospodářské subjekty v celé EU s cílem překonat selhání trhu nebo systémová selhání a společenské výzvy, které by nemohly řešit samotné soukromé subjekty, zejména v oblasti průlomových inovací a klíčové infrastruktury. Významné projekty společného evropského zájmu mohou zohlednit bezpečnostní a obranné aspekty. Tak by tomu mohlo být v případě nadcházejícího druhého významného projektu společného evropského zájmu v oblasti mikroelektroniky, který byl oznámen v aktu o čipech.
- *Programy financování EU* – politika EU v oblasti výzkumu a inovací byla vždy otevřená. Řídí se zásadou otevřené strategické autonomie a jejím cílem je zajistit rovné podmínky a reciprocitu. Globální přístup EU k výzkumu a inovacím podporuje v souladu s mezinárodními závazky EU strategická partnerství s podobně smýšlejícími partnery (např. s NATO, Spojenými státy, Kanadou, Japonskem, Jižní Koreou atd.)¹⁴.

Zároveň je třeba, aby se Evropa ujistila, že chrání své strategické zájmy. Na období 2021–2027 Komise vyjasnila a harmonizovala pravidla účasti zemí mimo EU a pravidla způsobilosti subjektů napříč programy a nástroji EU. Pro některé programy (Horizont Evropa, Digitální Evropa, Evropský obranný fond, Kosmický program, Nástroj pro propojení Evropy) byly stanoveny zvláštní podmínky způsobilosti pro činnosti citlivé z hlediska bezpečnosti a tyto podmínky pak byly dále upřesněny v příslušných pracovních programech na ochranu základních bezpečnostních zájmů EU. Probíhající přezkum finančního nařízení Komise rovněž poskytne jasnější informace o tom, jak zachovat otevřenou strategickou autonomii EU, tj. jak plně chránit základní bezpečnostní zájmy EU a zároveň dodržovat její mezinárodní závazky.

¹⁴ Je však třeba poznamenat, že výzkumné a vývojové programy v oblasti obrany většiny našich partnerů nejsou otevřeny podnikům z EU.

- *Normy* – v rámci akčního plánu pro synergie Komise podporuje používání stávajících hybridních civilních/obránných norem a vypracování nových norem do konce roku 2022 (opatření 5) i a zohlednění obrany v politice a opatřeních, které Komise v oblasti norem přijímá. Přestože cílem strategie EU pro normalizaci¹⁵ je zajistit vedoucí postavení EU při stanovování norem v civilní oblasti, bude tato strategie velmi důležitá i pro odvětví obrany, neboť téměř 80 % norem používaných v oblasti obrany pochází z civilního sektoru. Komise společně se zúčastněnými stranami (např. Evropskou obrannou agenturou) prozkoumá možnost začlenění požadavků obrany do práce na budoucí normalizaci, kterou podporuje, aby zvýšila slučitelnost norem s potřebami obrany.
- *Prověřování přímých zahraničních investic* – EU je pro zahraniční investice jedním z nejotevřenějších prostředí na světě a v celosvětovém srovnání je jednou z hlavních destinací přímých zahraničních investic. Některé konkrétní investice však mohou rovněž ohrožovat základní bezpečnostní zájmy EU. Aby EU těmto rizikům předešla, zavedla rámec pro prověřování přímých zahraničních investic, který funguje od října 2020. První výroční zpráva o prověřování přímých zahraničních investic potvrzuje význam účinného prověřování přímých zahraničních investic na úrovni členských států a úzké spolupráce na úrovni EU se zaměřením na potenciální rizika pro bezpečnost nebo veřejný pořádek. Členské státy se vybízejí, aby zavedly vnitrostátní mechanismy prověřování přímých zahraničních investic – 18 členských států již takový mechanismus zavedlo a šest dalších ho připravuje. Komise nařízení vyhodnotí a do října 2023 předloží zprávu Evropskému parlamentu a Radě.
- *Kritické infrastruktury* – čím dál tím rychlejší vznik nových a přelomových technologií významně ovlivňuje bezpečnost vybavení, infrastruktury, služeb, hodnotových a dodavatelských řetězců strategických odvětví, včetně odvětví bezpečnosti a obrany. EU a členské státy musí tato slabá místa komplexněji zohlednit při posuzování a monitorování příslušných rizik a při provádění opatření na posílení odolnosti proti bezpečnostním hrozbám, např. hybridní nebo kybernetické povahy. Na úrovni EU bude potřeba koordinace, aby se zajistilo, že si členské státy zachovají takovou odolnost, která obstojí i v budoucnu, a že se v EU budou dodržovat jednotné bezpečnostní normy bránící zranitelnosti.
- *Inteligentní a oběhové využívání materiálů* – nový akční plán pro oběhové hospodářství z března 2020 je jedním z hlavních stavebních kamenů Zelené dohody pro Evropu, nové evropské agendy pro udržitelný růst. Inovace a nové obchodní modely založené na účinnějším využívání zdrojů, vývoji nových materiálů, podpoře druhotných surovin a udržitelnějším zadáváním veřejných zakázek nejen ochrání životní prostředí, ale také zajistí průmyslu přístup k materiálům. K posílení konkurenceschopnosti bezpečnostního a obranného průmyslu EU a odolnosti EU by rovněž mohly přispět techniky aditivní výroby, zelené veřejné zakázky a recyklace materiálů, pokud bude řádně provedena.
- *Bezpečnost údajů* – evropská strategie pro data obsahuje opatření k zajištění toho, aby jednotlivci i společnosti stále měli kontrolu nad údaji, které se jich týkají. Tím se bude zabývat akt o datech, který Komise přijme počátkem roku 2022.

¹⁵ [COM\(2022\) 31 final](#)

V rámci projektu několika zemí týkajícího se společných datových infrastruktur a služeb (sdružujícího Evropskou federaci pro cloudové technologie a společné evropské prostory pro data) Komise usnadňuje investice (např. z Programu Digitální Evropa, Nástroje pro propojení Evropy, fondu Next Generation EU) do kapacit cloud-to-edge, které jsou bezpečné, odolné, energeticky účinné a přístupné v reálném čase a které poskytují kvalitní služby v celé Evropě. Zajištění přenosu cloudových a edgeových technologií mezi civilním (zejména bezpečnostním), obranným a kosmickým průmyslem by posílilo technologickou suverenitu. Možnou platformou pro podporu těchto synergií je Evropská aliance pro průmyslová data, edge a cloud.

- *Obchodní politika* – Složitost a zranitelnost globálních dodavatelských řetězců není problémem pouze pro EU. Jiné země jsou závislé na EU („obrácené závislosti“) a obchod (neboli „vzájemná závislost“) může přispět ke stabilitě globálních hodnotových řetězců. EU je rovněž připravena jednat asertivně a bránit se nekalým obchodním praktikám, jako je používání rušivých zahraničních subvencí, a zároveň jednat v souladu se svými mezinárodními závazky. EU bude i nadále co nejlépe využívat svůj soubor nástrojů v oblasti obchodu a hospodářské soutěže a zároveň zajistí, aby nástroje EU byly účinné a aktuální. Komise proto navrhla nové nástroje, jako je nařízení o zahraničních subvencích¹⁶, které řeší narušení vnitřního trhu způsobené zahraničními subvencemi.

Další relevantní politická opatření (např. zavedení možného osvobození od daně z přidané hodnoty (DPH) nebo usnadnění transferu obranných produktů financovaných EU) jsou uvedena ve sdělení o obraně.

Další postup:

- Komise zkoumá možnost doplnění oblasti obrany do iniciativ, jako jsou Evropská aliance pro průmyslová data, edge a cloud a Průmyslová aliance pro procesory a polovodičové technologie.
- Komise spolu s členskými státy určí potřebu posuzovat rizika dodavatelských řetězců kritické infrastruktury, zejména v digitální oblasti, s cílem lépe chránit zájmy EU v oblasti obrany a bezpečnosti a v roce 2023 o ní podá zprávu.
- Komise vyzývá všechny členské státy, které tak dosud neučinily, aby zřídily vnitrostátní mechanismus prověřování přímých zahraničních investic.

5. Vnější rozměr

Spolupráce s podobně smýšlejícími partnery po celém světě má zásadní význam pro posílení odolnosti a bezpečnosti dodávek v EU a zároveň pro snížení strategických závislostí a zvýšení vzájemných přínosů. V této souvislosti hraje důležitou úlohu zásada vzájemnosti. K tradičním partnerům EU v oblasti technologií, bezpečnosti a obrany patří členové Evropského hospodářského prostoru (zejména Norsko), kandidátské země, sousední země a další země

¹⁶ [COM\(2021\) 223 final](#)

(např. Spojené státy, Kanada, Japonsko, Jižní Korea), jakož i mezinárodní organizace (např. NATO). Spolupráce v poslední době probíhala především na těchto úrovních:

5.1 Rada pro obchod a technologie EU-USA

Rada pro obchod a technologie EU-USA se poprvé sešla 29. září 2021. EU a USA ve společném prohlášení opět potvrdily svůj závazek „zaměřit se na posílení odolnosti dodavatelského řetězce a bezpečnosti dodávek v klíčových odvětvích pro ekologickou a digitální transformaci a pro zajištění ochrany našich občanů“ a svůj cíl „zvýšit transparentnost nabídky a poptávky, zmapovat příslušné stávající odvětvové schopnosti, vyměňovat si informace o politických opatřeních a prioritách výzkumu a vývoje a spolupracovat na strategiích na podporu odolnosti a diverzifikace dodavatelského řetězce“. Pro má předkládaný plán největší význam práce pracovních skupin, které se věnují bezpečným dodavatelským řetězcům (včetně polovodičů ve specializovaném postupu), bezpečnosti informačních a komunikačních technologií, kontrolám vývozu a prověřování investic. Jako fórum pro diskuse o těchto otázkách by bylo možné využít také nedávno zahájený dialog mezi EU a USA o bezpečnosti a obraně.

5.2 Partnerství s NATO

Na bruselském summitu v roce 2021 vymezili vedoucí představitelé NATO ambiciózní agendu v oblasti technologií, zejména nových a přelomových technologií¹⁷. Poskytli tak další pokyny pro práci probíhající v souladu s prováděcí strategií NATO v této oblasti, kterou v únoru 2021 potvrdili ministři obrany NATO.

Komise a vysoký představitel budou prostřednictvím pravidelných kontaktů s NATO na pracovní úrovni sledovat pokrok příslušných iniciativ NATO v této oblasti a hledat možné vzájemně přijatelné a prospěšné interakce s příslušnými iniciativami EU při plné transparentnosti vůči členským státům a se souběžným cílem zabránit vytváření nových nebo zvyšování stávajících technologických závislostí nebo závislostí na schopnostech.

Další postup:

- Komise a vysoký představitel budou v kontextu Rady pro obchod a technologie EU-USA a nedávno zahájeného dialogu mezi EU a USA o bezpečnosti a obraně jednat o tom, jak zvýšit odolnost dodavatelských řetězců a zajistit ochranu našich občanů.
- Komise a vysoký představitel budou s NATO v rámci společného prohlášení EU-NATO o spolupráci a zcela transparentně vůči členským státům jednat o tom, jak podpořit vzájemně přijatelné a prospěšné interakce svých relevantních iniciativ.

6. Závěry

Vzhledem k tomu, že globální geopolitická situace je i nadále složitá a závod o nové technologie, které mají význam pro bezpečnost a obranu, pokračuje, EU a její členské státy musí v oblasti

¹⁷ Součástí této práce bylo rozhodnutí o zřízení Akcelérátoru obranných inovací pro severní Atlantik (DIANA) a Inovačního fondu NATO.

technologií, které mají zásadní význam pro dlouhodobou bezpečnost a obranu Evropy, posílit spolupráci a musí zvýšit úsilí o snížení souvisejících strategických závislostí.

Předkládaný plán navrhuje úzce spolupracovat s členskými státy na identifikaci technologií a hodnotových řetězců, které mají kritický význam pro bezpečnost a obranu, včetně identifikace hlavních příčin souvisejících strategických závislostí v rámci Observatoře pro kritické technologie, s cílem podpořit celounijní strategický koordinovaný přístup ke klíčovým technologiím důležitým pro bezpečnost a obranu, který by co nejlépe využíval unijní a vnitrostátní programy a nástroje v oblasti výzkumu, technologického rozvoje a inovací.

V zájmu zvýšení konkurenceschopnosti a odolnosti odvětví bezpečnosti a obrany přispějí zjištění Observatoře a související práce v rámci aktualizované průmyslové strategie rovněž k tomu, aby EU v průmyslové a obchodní politice tam, kde je to vhodné a v souladu s pravidly EU pro oblast hospodářské soutěže i s mezinárodními závazky EU, lépe zohledňovala hlediska obrany a bezpečnosti.

Cílem návrhů obsažených v tomto plánu je přispět k tématu výzkumu, technologického rozvoje a inovací v nadcházejícím Strategickém kompasu EU, jehož prostřednictvím členské státy stanoví ambiciózní dlouhodobé cíle pro podstatné posílení bezpečnosti a obrany Evropy.